

ชื่อโครงการ

ผลกระทบของความแปลกแยกทางการเมืองต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

The Impact of Political Alienation on Political Participation of People in the

Bangkok Metropolitan Area

ชื่อผู้วิจัย

ยุบลวรรณ ตันเจริญรัตน์

ระยะเวลาที่ทำ

มกราคม 52 - ตุลาคม 59

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบระดับความแปลกแยกทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและต้องการทราบความสัมพันธ์และผลของการทำนายของความแปลกแยกทางการเมืองที่มีต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยพิจารณาในแง่การมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยใช้แนวคิดหลักของ Finifer (1970) โดยเป็นกรอบความคิดในเชิงรัฐศาสตร์ ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดทางจิตวิทยาสังคม เรื่องความแปลกแยกของ Seeman (1959) โดย Finifer ได้จำแนกมิติหรือองค์ประกอบของความแปลกแยกทางการเมือง ออกเป็น 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความรู้สึกไร้อำนาจทางการเมือง (powerlessness) ความรู้สึกไร้ความหมายทางการเมือง (meaninglessness) ความรู้สึกไร้บรรทัดฐานทางการเมือง (normlessness) ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางการเมือง (isolation) โดยทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้) ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของยามานะที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีจำนวนประชากร 5,000,000 คน หรือมากกว่า จะต้องมียกตัวอย่างอย่างน้อย 400 คน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 520 คนและได้รับกลับคืนมา มีข้อมูลที่สมบูรณ์ จำนวน 441ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.04% ของแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด ผลการวิจัย ที่สำคัญมีดังนี้

1. ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้สึกที่เห็นด้วยสอดคล้องกันทั้ง 3 ช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล ได้แก่ ครั้งที่ 1 ช่วงชุมนุมทางการเมือง ครั้งที่ 2 ช่วงหลังการเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม 2554 และครั้งที่ 3 ช่วงนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร บริหารประเทศ ว่าตนเองมีความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองคือมีความรู้สึกไร้อำนาจทางการเมือง ถึงร้อยละ 46.7, ร้อยละ 46.3 และร้อยละ 50.8 ตามลำดับ

2. ระดับความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองในภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

3. ความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่างด้านกันมีผลต่อ

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกันกล่าวคือความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้าน ความรู้สึกไร้อำนาจทางการเมือง, ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางการเมือง และสุดท้าย ความรู้สึกไร้ความหมายทางการเมืองต่างมีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมปฏิบัติ(conventional)และแบบที่ไม่เป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติ(unconventional) ยกเว้นความรู้สึกไร้บรรทัดฐานทางการเมือง(Political Normlessness)มีผลเฉพาะต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมปฏิบัติ (conventional)

4. อิทธิพลของความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจะส่งผล

ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน กล่าวคือความรู้สึกโดดเดี่ยวทางการเมืองของบุคคล จะส่งผลให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชอบด้วยกฎหมาย (ตามธรรมเนียมปฏิบัติ) ส่วนความรู้สึกไร้ความหมายทางการเมือง ความไร้อำนาจทางการเมืองและความรู้สึกไร้บรรทัดฐานทางการเมือง จะส่งผลให้บุคคลไม่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเลย

5. ระดับความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างข้อมูลที่เก็บครั้งที่ 1 เก็บช่วงเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม 2552: ช่วงการชุมนุมทางการเมือง สมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับ ข้อมูลที่เก็บภายหลังจากที่เหตุการณ์นั้นผ่านไป 5 ปี คือเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม 2557 นั้นอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แต่พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง กลับมีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: Political Alienation, Political Participation